

13. Pedagogická diagnostika a autodiagnostika ve sportovní edukaci

A. Diagnostika ve sportovní edukaci

Diagnostika = hluboké poznávání = součást řady oborů

- Různé oblasti diagnostiky – např. psychologická, lékařská, fyziologická, **sportovní** (zdatnost, výkonnost, ...)
- **Diagnostika** = poznání jedince (i skupiny) s cílem upozornit na **problémy a rizika** a hledat **optimální modifikace** činnosti
- **Pedagogická diagnostika** – poznání jedince (skupiny) z hlediska jeho **edukačního rozvoje** = úroveň vědomostí, dovedností, schopností, postojů, zájmů, sociálních vztahů, chování, ... – **aplikace ve sportovní edukaci**

Metody pedagogické diagnostiky

- **sumativní** (výstupní, finální, porovnání s ostatními) – **formativní diagnostika** (budoucnost a optimální rozvoj)
- **krátkodobé** (bleskové) – **dlouhodobé** (komplexní) metody:
  - **pozorování** (např. přímé, nepřímé; pozorovací arch)
  - **rozhovor** (např. polostandardizovaný)
  - **dotazník** (např. strukturovaný, nestrukturovaný)
  - **testy** (vědomostí, dovedností, schopností, ...)
  - **obsahová analýza**
  - **sociometrické metody**
  - ...

Diagnostické možnosti sportovních pedagogů

- **velký potenciál** pro pedagogickou diagnostiku
- mnohdy **dlouhodobá**, těsná, osobní, ... **spolupráce** se žáky, dětmi, mládeží, sportovci, seniory, klienty, ...
- možnosti **diagnostikovat různé oblasti**, např.:
  - výchovné problémy
  - zájmové orientace
  - hodnotové orientace (duchovní – hmotné – environmentální, ...)
  - sociální vztahy
  - sociální determinanty
  - ...

Diagnostika sociálních determinant

- přibývají problémy související se sociálně-ekonomickou situací rodin – prohlubují se rozdíly, roste závist, obava být out, ...
- **sociální rozdíly** dětí a mládeže (jejich rodin) = **dopad na vztahy**
- ve sportovní edukaci můžeme velmi **dobře diagnostikovat**
  - oblečení – značkové – „stánkové“ (sportovní, ...)
  - mobilní telefony
  - sportovní výstroj a výzbroj
  - svačiny (děti často bez svačín), snídaně (dokonce děti i bez snídaně)
  - peníze na útratu (koruny až tisíce)
  - akce (soustředění, lyžařské kurzy, ...)
  - oslavy narozenin
  - vybavení domácnosti (auta, elektronika, sportovní vybavení, ...)

Diagnostika sociálních determinant

Jak objevit skrytou chudobu, popř. jiné hodnotové zaměření?

- potřeba komplexní diagnostiky (mj. dlouhodobé pozorování, ...)
- učitel TV nebo trenér si může položit **následující otázky**:
  - Víte, jestli každé dítě dostalo ráno něco k jídlu a pití?
  - Víte, jestli Vaši svěřenci mají svačinu?
  - Víte, kolik z Vašich dětí dostane peníze a úkol z domova koupit si něco k jídlu?
  - Víte, co by Vaši mladí sportovci odpověděli na otázku:
Co je možné si za málo peněz koupit k jídlu?
  - Víte, zda ve Vaší třídě nebo oddílu neprobíhají „výhodné obchody“ s věcmi, u kterých není jasné, odkud pocházejí?
  - Víte, kde a jak trávili Vaši svěřenci dovolenou?

B. Autodiagnostika ve sportovní edukaci

= proces **získávání zpětnovazební informace** o své činnosti, **s cílem tuto činnost zdokonalovat** a dále rozvíjet

Předpoklady efektivní autodiagnostiky:

- zpětnovazební informace **získávat z více zdrojů** (žáci, studenti, sportovci, klienti, kolegové – např. trenéři, rodiče, ...)
- informace **konzultovat** s erudovaným a empatickým kolegou
- informace získávat **různými autodiagnostickými metodami**, např. výsledky hodnocení trenéra sportovci, „náslechy“ kolegů trenérů, ...
- využívat **sebereflexi** = opětovné vybavení, popis a rozbor klíčových momentů
- **ochota informace přijmout a uvažovat** o své pedagogické činnosti i možnostech **zdokonalování**